

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ   **È È**   **κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 23916/08)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

13 Ιανουαρίου 2011

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ÉTRANGÈRES DE LA RÉPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHÈNES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

Στην υπόθεση È È κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Anatoly Kovler, *πρόεδρος,*

Sverre Erik Jebens,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον André Wampach, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 9 Δεκεμβρίου 2010,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 23916/08) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο È È («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 15 Μαΐου 2008 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Γ. Παπαδάκη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 6 Νοεμβρίου 2009, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Κατ'εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αριθ.14, η προσφυγή ανατέθηκε σε μία Επιτροπή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS**

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1954 και κατοικεί στη Θεσσαλονίκη.

5. Στις 29 Ιανουαρίου 2001, ο προσφεύγων συνελήφθη από την αστυνομία και κατοχή και εμπορία ναρκωτικών. Στις 22 Ιουλίου 2002, το Κακουργιοδικείο Θεσσαλονίκης τον καταδίκασε σε ποινή κάθειρξης δεκαεπτά ετών και τριών μηνών, καθώς και σε πρόστιμο 10.000 ευρώ (απόφαση αριθ. 825/2002). Ο προσφεύγων άσκησε έφεση.

6. Η συζήτηση ορίστηκε για τις 17 Μαρτίου 2005. Την ημερομηνία αυτή, ο προσφεύγων ζήτησε την αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης για λόγους υγείας του εκπροσώπου του. Το Εφετείο Θεσσαλονίκης ανέβαλε τη συζήτηση για τις 4 Οκτωβρίου 2005.

7. Την ημερομηνία αυτή, το Εφετείο Θεσσαλονίκης επικύρωσε την προσβληθείσα απόφαση (απόφαση αριθ. 882-883/2005). Ο προσφεύγων άσκησε αίτηση αναίρεσης.

8. Στις 15 Νοεμβρίου 2006, ο Άρειος Πάγος αναίρεσε την προσβληθείσα απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του εφετείου για τον λόγο ότι αυτό δεν είχε αιτιολογήσει την απόρριψη του ισχυρισμού του προσφεύγοντος ότι ήταν τοξικομανής (απόφαση αριθ. 1867/2006). Σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, οι τοξικομανείς τυγχάνουν ενός λιγότερο αυστηρού καθεστώτος απ'ό,τι οι έμποροι ναρκωτικών.

9. Στις 28 Μαρτίου 2007, το εφετείο διέταξε συμπληρωματική πραγματογνωμοσύνη και ανέβαλε τη συζήτηση για τις 25 Ιουνίου 2007 (απόφαση αριθ. 581/2007).

10. Την ημερομηνία αυτή, ο προσφεύγων ζήτησε την αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης για λόγους υγείας του εκπροσώπου του. Το αίτημά του έγινε δεκτό με την απόφαση αριθ. 1060/2007.

11. Στις 14 Νοεμβρίου 2007, το εφετείο επανεξέτασε την υπόθεση και καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή κάθειρξης δεκαεπτά ετών και σε πρόστιμο 10.000 ευρώ (απόφαση αριθ. 1454/2007). Στις 8 Αυγούστου 2008, ο προσφεύγων άσκησε εκ νέου αίτηση αναίρεσης.

12. Στις 2 Ιουνίου 2009, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτησή του (απόφαση αριθ. 1336/2009). Οι διάδικοι δεν ενημέρωσαν το Δικαστήριο για την ημερομηνία καθαρογραφής της απόφασης αυτής.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

13. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως την προβλέπει το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...)»

14. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή.

15. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 29 Ιανουαρίου 2001, με τη σύλληψη του προσφεύγοντος, και περατώθηκε στις

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS**

2 Ιουνίου 2009, με την απόφαση αριθ. 1336/2009 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε επομένως πάνω από οκτώ έτη για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας που εξέτασαν την υπόθεση τέσσερις φορές.

A. Επί του παραδεκτού

16. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier et Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 25444/94, § 67, CEDH 1999-II).

18. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την πιο πάνω απόφαση *Pélissier et Sassi*).

19. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του *Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα*
**SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS**

ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δε συνάδει με την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

20. Επικαλούμενος τα άρθρα 3 και 6 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται ότι τα εσωτερικά δικαστήρια δεν αναγνώρισαν την τοξικομανία του.

21. Σε ό,τι αφορά την αιτίαση την ελκόμενη από το άρθρο 3 της Σύμβασης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, ακόμα κι αν υποτεθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις παραδεκτού που προβλέπει το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης, η αιτίαση αυτή δεν είναι διόλου τεκμηριωμένη.

22. Στο μέτρο που ο προσφεύγων παραπονείται για τον άδικο χαρακτήρα της ποινικής διαδικασίας, λαμβανομένων υπόψη όλων των στοιχείων που έχει στην κατοχή του, το Δικαστήριο, στο μέτρο που είναι αρμόδιο να γνωρίζει τους διατυπωθέντες ισχυρισμούς, δε διαπίστωσε καμία ένδειξη παραβίασης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που εγγυάται η Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλα αυτής. Σημειώνει ιδίως ότι οι επίδικες αποφάσεις, δεόντως αιτιολογημένες, εκδόθηκαν κατόπιν μίας κατ'αντιμωλία διαδικασίας κατά τη διάρκεια της οποίας ο προσφεύγων μπόρεσε να προβάλει όλα τα επιχειρήματα και τις παρατηρήσεις που έκρινε αναγκαία.

23. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

24. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

25. Ο προσφεύγων αξιώνει διάφορα ποσά για υλική ζημία. Αξιώνει επιπλέον 1.000.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

26. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το αίτημα για υλική ζημία. Υποστηρίζει επιπλέον ότι μία διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη. Εναλλακτικά, υποστηρίζει ότι το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 2.000 ευρώ.

27. Το Δικαστήριο δε διαπιστώνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της επικαλούμενης υλικής ζημίας και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Απεναντίας, εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 4.000 ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS**

28. Ο προσφεύγων ζητεί ομοίως 23.315,28 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου.

29. Η Κυβέρνηση αντικρούει τις αξιώσεις αυτές.

30. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας, της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Λαμβανομένης υπόψη της απουσίας οποιουδήποτε δικαιολογητικού εκ μέρους του προσφεύγοντος και της νομολογίας του επί του ζητήματος, το Δικαστήριο απορρίπτει το αίτημα για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

31. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. Αποφαίνεται

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών, 4.000 (τέσσερις χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 13 Ιανουαρίου 2011, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Anatoly Kovler

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2011.

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS**